

HUZUREVİNDE KALAN YAŞLILAR ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Gönül İÇLİ*

ÖZ

$$D \quad 1 \quad D \quad \cdot 1 \cdot \cdot 1 \cdot 11 \quad \cdot 1 1 1 1 1 1 \quad 1 1 \quad 1 \quad \cdot 1$$

Metadata, citation and similar pap

çimleri, huzurevini değerlendirme biçimleri, topluma bakış açılarını ortaya koymak amacı ile yapılmıştır. Araştırma Denizli ili huzurevinde kalan 84 yaşlı üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı, Yaşlılık, Huzurevi, Huzurevinde Yaşam, Yaşam Kalitesi

ABSTRACT

The aim of the study is to demonstrate the social and economic conditions of the people who live in the nursing room in Denizli, their family conditions, their lives in and outside the nursing room their ideas about the home and the way they look at life. The study is carried out by a survey with 84 old people who live in nursing room in Denizli

Key Words: *Elderly, Old Age, Nursing Home, Life in Nursing Room, Quality of Life*

1. GİRİŞ

Yaşlılık insan yaşamında birçok değişimin bağlantılı olarak yaşandığı bir dönemdir. Toplamların değışken yapısı içinde kendilerine özgü kültürleri ile yaşlı tanımlamaları da özgünleşmektedir. Kimi toplumlarda olumlu bir süreç olarak kabul edilen yaşlılık, kimilerinde bir sorun olarak değeriendirilmektedir. Toplamlar arası kültürel özelliklerden kaynaklanan farklılıkların yanı sıra, her toplumun kendi içinde de kültürel farklılıkları olmaktadır. Yaşlılık kültürel yaşamışlıklarla yakından ilgilidir. Günümüz toplumlarındaki

* Prof. Dr. Pamukkale Üniversitesi Fen Ed. Fak. Sosyoloji Bölümü.

yaşlılar, geçmiş dönemlerdeki kültürlerde sahip olduklarından daha düşük konum ve güce sahiptirler. Bu kültürlerde, bugünkü Batı dışı toplumlarda olduğu gibi yaşlılığın bilgelik getireceğine inanılmaktaydı. Herhangi bir toplulukta söz sahibi olanlar en yaşlı insanlardı. Günümüzde ise artan yaş bunun tersini getirmektedir. Sürekli değişen toplumlarda yaşlıların bilgi birikimleri yararı olmayan, zamanın gerisinde olan bir yığın gibi görünmektedir.

İnsanlar biyolojik olarak giderek yaşlanmakta ve beden bozulma sürecine girmektedir. Yaşlanma bir zamanlar, zamanın yol açtığı yıkımın kaçınılmaz bir sonucu olarak düşünülürken, giderek artan bir biçimde, etkileri azaltılabilen bir süreç olarak kabul edilmeye başlanmıştır. Tıp ve beslenme alanlarındaki gelişmeler, spor vb konulardaki gelişmeler yaşlılığın yavaşlatılabileceğini ortaya koymaktadır. Batı ülkeleri günümüzde büyük oranda yaşlı nüfusa sahiptir. Bu nedenle de kendi geleceklerine ilişkin sosyal politikaların oluşturulması, geliştirilmesi, yaşam kalitesinin artırılması için ciddi bir çaba göstermektedirler.

Yaş, sosyal kategori olarak kullanılan bir kavramdır. “Toplum yaşı toplumsal rolün kazanılmasında ve yitirilmesinde, davranış beklentilerinde, kaynakların ve fırsatların toplumsal dağıtımında ve bireylerin sınıflandırılmasında bir gösterge olarak kullanır” (Morgan ve Kunkel,1998:6) Yaşlılığın sosyal anlamı, daha çok yaşlanmayla birlikte fiziksel ve zihinsel yeteneklerde meydana gelen değişimlerle ilişkili değerlendirilmektedir. Toplumsal yapıdaki roller arası geçişler, davranışlardaki farklılaşmalar, fırsatlar ve kaynaklar açısından toplumsal dağıtımdan aldıkları paylar bu çerçevede ele alınmaktadır.

Günümüzde yaşlı imgesinin yerini yaşla ilgili olmayan birçok faktör almaya başlamıştır. Buna bağlı olarak da kronolojik yaş birçok bakımdan önemini ve değerini kaybetmektedir. Yaşlı bireylerin sağlık durumları, ekonomik güvenceleri ve diğer kişisel başa çıkma kaynaklarına sahiplik durumları, iyi ya da zor yaşlılığın belirleyicileri durumundadır.

Sosyolojik bakış açısı bireyler ve toplumlar için yaşlılığın sosyal yapı içerisindeki yerinin anlaşılmasını, yaşlılığın ne olduğu, yaşlılığa ilişkin alternatif yaklaşımların neler olabileceği, toplumsal kurumların bu alanda nasıl yardımcı olabileceğini göstermeye çalışır. Yaşlılığa ilişkin önkestimlerde bulunulmasına, toplumsal politikalar oluşturulmasına yardımcı olur.

Yaşlılığı anlamamıza yardım eden yaşlılık sosyolojisi, yaşlının kendini ve çevresini algılaması, sosyal uyumu, aktif yaşama katılımının sağlanması, yaşlılığa toplumun bakış açısı, yaşlılar için sosyal politikaların oluşturulması yönündeki bakış açılarını, kuramları ele alırken, bu anlayışı genel olarak sosyolojiye uygular.

Yaşlılıkta karşılaşılan sorunlar arasında, gelirden azalma, sosyal statüde düşüş ya da kaybolma, aile yapısında değişimler (çocukların evlenmesi ve/veya eş kaybı gibi nedenlerle tek kişilik aileye dönüşme), fiziksel ve mental vücut fonksiyonlarında yavaşlama, eksilme, çeşitli sağlık sorunları sayılabilir. Sonuçta birçok yaşlı günlük aktivite ve gereksinimlerini devam ettirebilecek, yalnız yaşayabilecek durumda olmayabilir. Bu anlamda bireylerin farklı gereksinimlerini karşılayacak, sorunlarına yanıt verecek yeni destekler, yeni ortamlar gerekmektedir. Bu anlamda sağlanabilecek toplumsal destek iki türlü olabilir: Birincisi yaşlıların kendi evlerinde desteklenmesi, ikincisi yaşlıların kurumsal hizmet yapılarına (huzurevi, bakımevi ve hastaneler) yerleştirilerek desteklenmesi biçimindedir.

Huzurevi, yaşı ve güçsüzlüğü nedeniyle kendi başına kalamayan, birlikte kalabileceği bir yakını olmayan kişilerin yeme içme, barınma sorunlarını karşılayan, toplu olarak bakım sağlayan yatılı kurumlardır. Çağdaş sanayi toplumlarında huzurevleri, temel fizyolojik gereksinimleri karşılamadan yanı sıra sunduğu çeşitli hizmetler, sağladığı bakım olanakları ile gereksinim içindeki kişilere sosyal refahı ulaştırmada, yaşam kalitesini arttırmada önemli bir rol oynamaktadır. Türkiye’de de huzurevleri batı ülkelerinde olduğu gibi yaşlının günlük gereksinimleri, kendine bakımı, yemeği, odasının temizlenmesi, sağlık kontrolü ve tedavi gibi olanakları sağlamaktadır.

Huzurevleri sayı ve nitelik açısından bir ülkenin gelişmişlik düzeyinin göstergesi olarak değerlendirilebilir. Ancak yaşlıların huzurevinde kalmaları konusunda kültürel ve kişisel görüş farklılıkları vardır. Gelişmekte olan toplumlara göre gelişmiş toplumlarda huzurevleri daha fazla kabul görmesine karşı yaşlıların çoğu huzurevinde kalmaya karşı pek istekli değildir. Çoğunlukla bir huzurevine kendi isteğiyle gitmek ya da oraya evlatları tarafından yerleştirilmek, kimsesiz olup da zorlayıcı nedenlerle buraya düşme anlamı taşımaktadır (Lehr, 1991:142-192).

Yoksulluğun ve gelir dağılımındaki eşitsizliğin arttığı toplumlarda sağlık düzeyi de kötüleşmektedir. Yaşlılar bu durumdan en fazla etkilenenler arasındadır. Huzurevleri özellikle sanayileşmiş toplumlarda yaşlılar için bir çözüm biçimi olarak sunulmaktadır.

2. METOD

Bu çalışma Denizli huzurevinde yaşayan yaşlılar üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma evreninde 112 yaşlı bulunmaktadır. Evrenin tamamına anket uygulanmıştır. Ancak uygulama sırasında bazı yaşlıların sağlık durumlarının elverişsizliği nedeniyle soruları yanıtlayamadıkları gözlenmiştir. Sonuçta 84 anket değerlendirmeye dahil edilmiştir. Betimleyici bir araştır-

madır. Soruların oluşturulmasında Erdoğan'ın (1993) İzmir Huzurevinde yaptığı araştırmadan da yararlanılmıştır. Araştırma verilerinin çözümünde SPSS programı kullanılmıştır.

Araştırma yaşlıların huzurevi öncesi ve huzurevindeki yaşam biçimlerini, huzurevini değerlendirmelerini, topluma bakış açılarını ortaya koyma amacındadır.

3. ARAŞTIRMA BULGULARI

3. 1. Huzurevi Yaşlılarının Demografik Özellikleri

Huzurevinde yaşayanların 31'i kadın (%36.9), 53'ü erkek (%63.1) tir (Tablo 1). Yaşlarına bakıldığında % 31'i 80 yaş ve üzerinde, % 23.8'i 60-69 yaş arasında, % 22.6'sı 75-79 yaş arasındadır (Tablo 2). Bu durumda % 53.6'sı 75 yaş ve üzerini kapsamaktadır. Coğrafi kökenlerine bakıldığında % 56'sının Denizli doğumlu, % 17.9'unun da Ege Bölgesi doğumlu olduğu belirlenmiştir. Diğer kategorisinde yer alanlar (% 3.6) çeşitli Balkan ülkelerinde doğduklarını ifade etmişlerdir (Tablo 3). Denizli dahil Ege, Marmara ve İç Anadolu'dan gelenler % 85.7 oranındadır. Doğum yerleri açısından bakıldığında çoğunluğun kır kökenli oldukları görülmektedir. Çocukluk dönemlerini nerede geçirdiklerini sorduğumuzda % 53.6'sının Denizli'de, % 19'unun Ege Bölgesinde, % 8.3'ünün Marmara bölgesinde geçirdiği saptanmıştır (Tablo 4).

Huzurevi yaşlılarının çocukluklarını geçirdikleri ailelerinin üye sayısına bakıldığında % 42.9'unun 5-7 kişilik ailelerde, % 25' inin 8-10 kişilik ailelerde, % 23.8' inin de 2-4 kişilik ailelerde yetiştikleri görülmektedir. Bu veriler bize huzurevi yaşlılarının büyük kısmının kalabalık ve birincil ilişkilerin yoğun olduğu aile ilişkileri deneyimleri yaşamış olduklarını göstermektedir (Tablo 5).

Huzurevinde kalan yaşlıların baba mesleklerine bakıldığında % 47.6'sının çiftçi, çoban, % 28.5'inin de küçük esnaf ve zanaatkar olduğu (bakkal, ayakkabı tamircisi gibi) belirlenmiştir (Tablo 6). Kırsal alan ekonomik etkinliği olan, tarım ile uğraşan babaların ilk sırada yer alması, deneklerin coğrafi kökenleri ile de uyumludur. Huzurevi sakinleri baba evindeki ekonomik durumuna bakıldığında %28.6'sı yoksul olduklarını, % 27.4'ü iyi durumda olduklarını, % 23.8'i de ancak geçindiklerini belirtmişlerdir (Tablo 7). Bu durumda, genel olarak, ekonomik anlamda ortanın altı ve orta düzeyde bir yığılma görülmektedir.

Huzurevi yaşlılarının % 45.2'si okuma yazma bilmemektedir. İkinci sırada ilkökul mezunları (% 26.2) yer almaktadır. Ortaokul mezunları % 13.1,

okur yazarlar %10.7, lise mezunları ise % 4.8 oranındadır. Eğitim durumları ile cinsiyet arasındaki ilişkiye baktığımızda (Tablo 8) kadınların eğitim düzeylerinin daha düşük olduğunu görmekteyiz. Okuma-yazma bilmeyen kadınların oranı % 22.6' dır. Toplam denekler içindeki payları (% 36.9) göz önüne alındığında kadınların eğitim düzeylerinin çok düşük olduğu söylenebilir.. Erkeklerde de okur yazarlığı olmayanlar ilk sırayı (% 22.6) alırken, ilkökul mezunları % 19 ile ikinci sırayı almaktadır. Bu durumda kadınların eğitim düzeylerinin her düzeyde erkeklerden düşük olduğu söylenebilir. Yaşlıların ekonomik kaynaklarına baktığımızda % 38.1'inin emekli maaşı aldığı, % 13.1'inin düzenli olarak çocukları ya da akrabalarından gelirlerinin olduğu, % 1.2'sinin kira geliri olduğu belirlenmiştir. % 43.6'sı diğer seçeneğini (yetim maaşı, sakat maaşı, yaşlılık maaşı gibi) işaretlemişlerdir. Hiç geliri olmadığını söyleyenler % 4 oranındadır.

3. 2. Medeni Durum

Medeni durumlarına baktığımızda % 72.6'sının yaşamlarında bir kez evlilik yaptıkları, % 19'unun 2 kez evlendiği ve % 8.3'ünün hiç evlenmemiş olduğu görülmektedir. Hiç evlenmemiş olan kadın yoktur. Erkeklerin oranı bir kez evlenmiş olanlar grubunda kadınlara göre daha fazladır. Aynı biçimde 2 kez evlenmiş olanların oranına baktığımızda da erkeklerin daha yüksek orana sahip oldukları görülmektedir (Tablo 9). Türk kültüründe kadının kendine bakmada yeterli olduğu, erkeğin ise bir kadının yardımına gereksinim duyduğu düşünülebilir.

Huzurevi yaşlılarının evlenme yaşına baktığımızda (birden fazla evlenenlerin ilk evliliklerindeki yaşları) kadınlarda yığılmanın 20 yaşından önce, erkeklerde yığılmanın ise 20-25 yaş aralığında gerçekleştiğini görmekteyiz. Bu durumda kadınların evlenme yaşının erkeklerinkinden düşük olduğunu söyleyebiliriz. 20 ve daha aşağı yaşlarda evlenmiş yaşlıların (%41.7) büyük kısmını (% 27.4) kadınlar oluşturmaktadır (Tablo 10).

Eşlerini seçme biçimlerine bakıldığında % 56'sının görücü usulüyle, % 35.7'sinin tanışarak evlendikleri saptanmıştır (Tablo 11). Dolayısıyla geleneksel eş bulma yolu olan görücü usulünün yaygın olduğu söylenebilir. Eşlerinin doğum yerlerine baktığımızda da % 51.2' sinin Denizli, % 15.5'inin Ege bölgesi'nden olduğu saptanmıştır. Bu durumda huzurevi yaşlılarının, eşlerini de kendi yörelerinden seçme oranının yüksek olduğu söylenebilir.

Evlenmiş yaşlıların eşlerinin meslek dağılımına baktığımızda kadınların eşleri arasında çiftçiliğin yaygın olduğu (%10.7), bunu işçi ve memur statüsünün izlediği görülmektedir. Erkeklerin eşleri arasında ise çoğunluğun ev

hanımı olduğu, çiftçi çoban olarak çalışanların ikinci sırada olduğu görülmektedir (Tablo 12).

Özet olarak huzurevi yaşlılarının büyük kısmı evlilik yapmıştır. Eşlerini kendi yörelerinden seçme yaygındır. Kadınların evlenme yaşı erkeklerin evlenme yaşına göre daha düşüktür. Görücü usulü ile evlilik çoktur. Erkeklerin eşleri arasında ev hanımlığı, kadınların eşleri arasında ise çiftçilik çobanlık yaygındır.

3. 3. Evlilik Sonrası Aile Yapısı

Üye sayısı açısından kendi kurdukları ailenin büyüklüğüne ilişkin veriler, ilk sırayı 4-5 kişilik ailelerin (%29.8), ikinci sırayı 2-3 kişilik ailelerin (%26.2), üçüncü sırayı ise 6-7 kişilik ailelerin (% 20.2) aldığını göstermektedir. Bu verileri evlilik öncesi ailelerinin hane halkı sayılarıyla karşılaştırdığımızda evlilik öncesi ailelerinin daha kalabalık olduğu, kendi kurdukları ailelerde üye sayısının daha az olduğunu söyleyebiliriz.

Evlilik yapmış olan yaşlıların evlendikten sonra % 60.7'sinin kendi evinde yaşamaya başladığı, % 13.1'inin ya kendi ya da eşlerinin aileleriyle birlikte oturdukları belirlenmiştir. Kendi evlerini açtıktan sonra kendi ya da eşlerinin anne ve/veya babalarına bir süre evlerinde bakanların oranı % 36.9 dur. Yaşlıların % 54.8'i için bu durum yaşamlarının hiçbir döneminde söz konusu olmamıştır.

Evlilik yapmış olan huzurevi sakinleri arasında çocuk sahibi olanlar % 72.6 oranındadır. Hem kız hem de erkek çocuğu olanlar ilk sırada (% 44) yer alırken, yalnızca erkek çocuğu olanlar (% 19) ikinci sırada, yalnızca kız çocuğu olanlar (%10.7) üçüncü sırada yer almaktadır.

Yukarıdaki bulguları toparlayacak olursak, huzurevi yaşlılarının kendi kurdukları ailelerde üye sayısı daha azdır. Çoğunluk çocuk sahibidir. Çekirdek aile biçimi yaygındır. Ailelerin yaşlılarıyla birlikte yaşama oranları düşüktür.

3. 4. Huzurevi Öncesinde Yaşam Biçimleri

Alışılan çevreden ve yıllarını geçirdiği aile ortamından ayrılmak, yeni bir çevreye uyum sağlamak, tanımadığı insanlarla birlikte yaşamak gibi faktörler, yaşlıları etkileyen stresli bir yaşam olayıdır (Billig, 2000; 142). Ölüm ya da diğer toplumsal değişimler (çekirdek aile, göç gibi) huzurevi yaşlılarının aile ve toplumla ilişkilerinde soyutlanmalara neden olmuştur.

Evlilik deneyimi geçirmiş huzurevi yaşlılarına eşlerine ne olduğu sorusunu yönelttiğimizde ilk sırayı % 41.7 ile vefat ettiğini belirtenler, ikinci

sırayı % 31 ile boşandıklarını belirtenler ve üçüncü sırayı da % 11.9 ile ayrı yaşadıklarını belirtenler almıştır (Tablo 13). Evliliklerin sona ermesi ve bu bağlamda yalnızlaşma evlilik deneyimi geçirmiş tüm yaşlılar için ortak bir payda durumundadır. Çocuk sahibi olmaları da yaşlıların huzurevi yaşamları öncesinde ortaya çıkan yalnızlaşmayı önleyememektedir. Yaşlıların % 38.1'i huzurevine gelmeden önce çocuklarıyla aynı çatı altında oturduklarını, % 42.9'u ise çocuklarıyla birlikte hiç oturmadıklarını belirtmişlerdir. Çocuklarıyla aynı çatı altında oturmaktan vazgeçme nedenleri arasında ilk sırayı % 26.2 ile çocuklara yük olmamak seçeneği, ikinci sırayı % 20.2 ile çocuğu olmayanlar almıştır. Damat ya da gelin istemediği için çocuklarıyla birlikte oturmaktan vazgeçme seçenekleri ise eşit (% 4.8) orandadır (Tablo 14).

Huzurevine gelmeden önce nerede kaldıklarını sorduğumuzda yaşlıların % 61.9'unun değişik niteliklerdeki mekanlarda (kendi evi, kiralık ev, otel, pansiyon gibi), % 26.2' sinin çocuklarının yanında ve % 11.9'unun da akrabalarıyla birlikte kaldıkları saptanmıştır. Dolayısıyla büyük kısmı, farklı mekanlarda olmakla beraber, yalnız yaşamıştır.

Neden huzurevine geldiklerini sorduğumuzda % 51.2'si bakım ihtiyacı için, % 23.8'i yalnızlıktan ötürü, % 8.3'ü çocuklarını rahatsız etmemek için, % 16.7'si ise diğer nedenlerle (çocuklardan, eşinden, akrabalarından kurtulmak için) huzurevine geldiklerini belirtmişlerdir. Bu durumda yaşlıların zorunluluktan kaynaklanan nedenlerle huzurevine geldikleri söylenebilir. Ancak yaşlıların bu zorunluluk karşısında önceden hazırlıklı olmadıkları da verdikleri yanıtlardan anlaşılmaktadır. Nitekim huzurevleri hakkında bir ön bilgilerinin olup olmadığını araştırdığımızda % 67.9'unun hiçbir bilgisinin olmadığı saptanmıştır. Geri kalanlar ise ancak böyle bir zorunlulukla karşılaştıklarında huzurevlerinden haberdar olduklarını belirtmişlerdir. Bu durumda huzurevindeki yaşam, huzurevi yaşlılarının büyük ölçüde hazırlıksız bir biçimde girdikleri bir yaşam biçimi olarak değerlendirilebilir. Ankara'da gerçekleştirilen benzer bir araştırmada da yakın sonuçlar elde edilmiştir. Yaşlıların büyük bir kısmının kurum hakkında bilgilerinin olmadığı, geriye kalanların ise bu konudaki bilgilerinin yeterli olmadığı saptanmıştır (Danış ve Tufan, 2003:221).

3. 5. Huzurevindeki Yaşam Biçimleri

Yaşlılara kaç kişilik odalarda kaldıklarını sorduğumuzda, % 32.1'inin tek, % 31'inin dört kişilik, % 21.4'ünün çift kişilik odalarda kaldığı belirlenmiştir. Yaşlılar, kendi ekonomik güçlerinin ve huzurevi olanaklarının kaldıkları odalardaki kişi sayısı üzerinde etkili olabildiğini de söylemişlerdir.

Çift kişilik odalarda kalanların bir kısmı da odayı kendi eşleriyle paylaştıklarını belirtmişlerdir.

Huzurevinde kalış sürelerine baktığımızda, % 36.9'unun bir seneden az, % 23.8'inin 3-5 yıl, yine % 23.8'inin 6 yıl ve fazlası, % 15.5' inin de bir iki yıldır kaldıkları belirlenmiştir. Dolayısıyla yaşlıların yaklaşık üçte biri için huzurevinde yaşam bir yıldan daha az bir süre öncesinde başlamasına rağmen, geri kalan kısım daha uzun bir zaman dilimini huzurevinde geçirmiştir.

Toplumsal yaşam sosyal ilişkiler yoluyla sürdürülebilir. Özellikle yüzyüze, birincil ilişkiler, bireylerin karşılıklı olarak birbirleri ile doğrudan ve sözel ifade yanında beden dili özelliklerini de değerlendirdikleri bir iletişim kurma yolu olup, bireylerin psikolojik doyumları açısından önemlidir (Itzin, 1970:98).

Bu bağlamda yaşlıların oda arkadaşları ile ilişkilerine baktığımızda % 32.1'i oda arkadaşlarından çok memnun olduklarını, % 22.6'sı oda arkadaşlarıyla ilişkilerinin fena olmadığını belirtmişlerdir. Hoşnut olmayanların oranı % 8.3'dür. Geri kalanlar ya tek kaldıkları için oda arkadaşına sahip değildir ya da oda arkadaşlarıyla yeni tanıştıklarını, birbirlerini pek tanımadıklarını söyleyerek yanıt vermeyenlerdir. Bu durumda yaşlıların yarıdan fazlası (% 32.1+% 22.6= %54.7) oda arkadaşlarıyla iyi ilişki kurmuş görünmektedir.

Odalarında kendilerine ait eşya olup olmadığını sorduğumuzda, yalnızca giysileri olduğunu söyleyenler % 59.5, giysilerinin yanı sıra dayanıklı tüketim malları olduğunu belirtenler % 36.9, daha başka özel eşyalarının da olduğunu belirtenler % 3.6 oranındadır. Dolayısıyla yaşlıların yarıdan fazlası, huzurevi olanakları ile yaşamlarını sürdürmeye çalışırken, geri kalan kısmı ise çeşitli eşyalar yardımıyla (buzdolabı, radyo gibi) yaşadıkları bu mekânı evlerine benzer hale getirmeye çalışmaktadırlar.

Huzurevi sakinlerine günlerini nasıl geçirdiklerini sorduk. Aldığımız yanıtlar huzurevi sakinlerinin günlerini salonda sohbet ederek, oda ziyaretleri yaparak, odalarında oturarak, bahçede çevrede dolaşarak geçirdiklerini göstermiştir (% 33.3). Günlerini, odasında diğer insanlardan görece soyutlanmış olarak geçirenler % 29.8, çoğunlukla bahçede dolaşarak geçirenler % 17.9 oranındadır. Erkekler dış dünya ile daha ilişkili görünmektedir. Kadınların ise çoğunlukla odalarında vakit geçirdikleri saptanmıştır (Tablo 15).

Yaşlıların çevrelerindeki eş, aile ve arkadaşlarından oluşan sosyal ağ yararlı ve etkili destek sağlamaktadır. Sosyal desteğin sağladığı moral artışı ve yaşamdan memnuniyet başa çıkma davranışlarına olumlu katkılarda bulunur (Fadıloğlu ve ark., 1992:63-73). Bu bağlamda huzurevi sakinlerine samimi arkadaşlarının olup olmadığını sorduğumuzda, evet yanıtını verenler

% 56, hayır yanıtını verenler % 32.1, diğer yanıtını verenler ise % 11.9 oranındadır. Yaşlıların yarısından fazlasının sevdikleri bir ya da birkaç arkadaşı olduğu onlarla vakit geçirdikleri, yardımlaştıkları saptanmıştır. Hayır yanıtını verenler bu konuda herhangi bir neden söylememişlerdir.

Weisse bireylerin yalnızlıktan korunmaları için yakın sosyal ilişkiler kurmalarını önermektedir (Aktaran Baran, 2003:126). Bu bağlamda yaşlılara huzurevinde sorunlarını kimlerle paylaştıklarını sorduğumuzda % 34.5'i arkadaşları, dostlarıyla, %29.8'i idare ve hemşirelerle paylaştıklarını, % 21.4'ü kimseyle paylaşmayıp içine attığını, % 14.3'ü ise dertlerinin olmadığını söylemişlerdir.

Huzurevi sakinlerinin günlerini geçirme biçimleri, arkadaşlarının olup olmaması, dertlerini kimlerle paylaştıkları birlikte değerlendirildiğinde huzurevi arkadaşlığının zorunluluktan kaynaklanan bir arkadaşlık olduğu izlenimi edinilmektedir.

Huzurevi yaşlılarına kendilerini yakınlarının ziyaret edip etmediğini sorduk. % 32.1'i ziyaretçilerinin olmadığını, % 19'u ayda bir çocuklarının ziyaret ettiğini, % 17.9'u ayda bir kardeş, torun, akrabalarının ziyaret ettiğini, % 10.7'si iki üç ayda bir kardeş torun ve akrabalarının ziyaret ettiğini söylemişlerdir. Genel olarak yaşlılar en sık olarak ayda bir ziyaret edilmektedir. Bu durumdan da üzüntü duyduklarını ifade etmişlerdir. Yaşlıya saygıya dayalı geleneksel kültürün bir parçası olarak yaşlılar daha sık ziyaret edilmeyi beklemektedirler. Yaşlıların ziyaretine sık gelinmemesi sosyal koşullar, ekonomik sıkıntılar, gündelik yaşamda artan sorunlarla ilişkili olarak da düşünülebilir.

Kendilerinin huzurevi dışına çıkıp çıkmadıklarını sorduğumuzda % 47.6'sı bazen dışarı çıktıklarını söylemişlerdir. Hiç dışarı çıkmayanlar % 42.9, sık sık çıkanlar ise % 9.5 oranındadır. Huzurevi dışına sık çıktığını söyleyenlerin tamamı erkektir. Dışarıya hiç çıkmayan kadınların oranı erkeklerinkinden fazladır. Bu durumda kadınların dışarıyla ilişkileri erkeklerinkinden daha azdır (Tablo 16). Bulgular, yaşlıların huzurevinde günlerini nasıl geçirdiklerine ilişkin sorunun yanıtlarıyla da tutarlı görünmektedir.

Huzurevi dışında kimlere gittiklerini sorduğumuzda % 42.9'u yanıt vermemiştir. % 32.1'i çocuklarına, akrabalarına, komşularına gittiklerini, % 15.5'i yalnızca akrabalarına, % 9.5'i de yalnızca çocuklarına gittiklerini belirtmişlerdir.

Yaşlılara televizyon izleyip izlemediklerini sorduğumuzda % 47.6'sı izlediğini, % 38.1'i izlemediğini belirtmiştir. Bazen izleyenlerin oranı ise % 11.9 dur. Hangi televizyon programını izlediklerini sorduğumuzda, "Fark

etmez” diyenler % 26.2, “Haberler” yanıtını verenler ise % 16.7 oranındadır. Radyo dinleyip dinlemediklerini sorduğumuzda % 51.2’si dinlemediğini, % 39.3’ü dinlediğini, % 6’sı bazen dinlediğini belirtmiştir. Neler okuduklarını sorduğumuzda ise % 71.4’ü okumadığını ya da okuyamadığını, % 19’u günlük gazete okuduğunu, % 9.5’i de kitap okuduğunu belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre, yaşlıların dış dünya ile daha çok radyo ve televizyon izleyerek bağlantı kurdukları, yazılı iletişim kanallarını çeşitli nedenlere bağlı olarak pek fazla kullanmadıkları söylenebilir.

Bireylerin yaşamları değişiklik gösterse de ileri yaşlarda fiziksel işlevler açısından süregelen kronik kayıplar gündelik yaşam faaliyetlerinin yerine getirilmesini güçleştirmektedir. Bu bağlamda huzurevinde bir başka etkinlik olarak yaşlılara huzurevi işlerinde çalışmak isteyip istemediklerini sorduğumuzda, % 71.4’ü istemediklerini, % 21.4’ü ise istediklerini söylemiş, % 7.1’i yanıt vermemiştir. Çalışmak istemeyenler arasında sağlık sorunları olduğunu, bu yüzden çalışamayacaklarını belirtenler oldukça fazladır (% 63.1). Çalışmak isteyenlere hangi tür işlerde çalışmak istediklerini sorduğumuzda % 8.3’ü onarım, % 4.8’i temizlik, % 3.6’sı ise hafif işlerde çalışmak istediklerini söylemişlerdir. % 4.8’i kendilerine uygun gelebilecek herhangi bir işte çalışabileceklerini söylemişlerdir.

Sağlıksızlık yaşlılar için en önemli sorunlardan biridir. Yaşlıların % 29.8’i sağlığının iyi olduğunu belirtmiş, diğerleri ise rahatsız olduklarını ifade etmişlerdir. Hangi hastalıklardan şikayetçi olduklarını sorduğumuzda, % 28. 6’sı ağrılı, hareket zorluğu veren hastalıklardan, % 23.8’i genel rahatsızlıklardan, % 20.2’si solunum yolları rahatsızlıklarından, % 8.3’ü göz-kulak rahatsızlıklarından, % 7.1’i de diğer rahatsızlıklardan şikayetçi olduklarını belirtmişlerdir. Sağlık şikayeti olanların % 50.0’si huzurevinde, % 10.8’i ise özel, resmi ya da sigorta kurumlarında bakım gördüklerini söylemişlerdir.

3. 6. Huzurevini Değerlendirme Biçimleri

Huzurevi, yaşlıların yaşamına önceden haberdar olmadıkları bir kurum olarak girmiştir. Çoğunluk için sosyalleşme sürecinde kendilerine öğretilmeyen, aktarılmayan bir yaşam biçimine hazırlıksız girme, olumsuz etkiler yapabilir. Huzurevi yaşlılarına huzurevinin nasıl bir yer olduğunu sorduğumuzda, % 22.6’sı “Rahatız, yalnızlıktan kurtuluyoruz” yanıtını vermiştir. % 17.9’u “İmkanım olsa kalmam” derken, % 26.2’si kimsesizler, fakirler için bir yer olduğunu, % 9.5’i istenmeyenler için bir yer olduğunu belirtmişlerdir. % 16.7’si ise olumsuz birkaç özelliği birden “diğer” seçeneği altında kullanmışlardır. Bu yanıtlar çerçevesinde yaşlıların huzurevinde kalmaları-

nın zorunluluktan kaynaklandığı, huzurevini olumlu olarak değerlendirenlerin bile olumsuz görüşler taşıdığı düşünülebilir (Tablo 17). Erdoğan'ın İzmir'de gerçekleştirdiği çalışmada da huzurevini olumlu olarak niteleyen yaşlıların yanıtlarında zorunluluğun olumluluğu anlamını çıkarmanın mümkün olduğu belirtilmektedir.

Huzurevi yaşlılarına eğer huzurevi olmasaydı kiminle ve nerede yaşardınız diye sorduğumuzda “Yalnız evimde” yanıtını verenler (% 29.8) ilk sırayı, “Bilmiyorum kötü olurdu” yanıtını verenler (% 19) ikinci sırayı, “Çocuklarımla” diyenler (% 16.7) üçüncü sırayı almışlardır (Tablo 18).

“Sevdiğiniz kişilerin burada sizinle beraber olmasını ister misiniz?” sorusuna % 72.6'sı olumlu, % 15.5'i olumsuz yanıt vermiş, % 11.9'u ise yanıt vermemiştir. Erdoğan'ın çalışmasında da çoğunluğun olumlu yanıt verdiği saptanmıştır. Bu soruya “Evet” yanıtını verenler arasında ise ilk sırayı % 46.4 ile biriyle dertleşme alırken, “Burası iyi” yanıtını verenler yalnızca % 8.3 dür. Yalnızlığını paylaşmak için isteyenlerin oranı ise % 7.1 dir. Bu sonuçlar bize yaşlıların huzurevini pek benimsemediklerini ancak alternatif bir yaşam olanağının yokluğu nedeniyle kabullenmek zorunda kaldıklarını göstermektedir. Huzurevinde sevdikleri ile birlikte olmanın onlar için kendi yalnızlıklarını, kendi sorunlarını paylaşabilecekleri bir ortam sağlayacağını düşünmektedirler. Dolayısıyla sevdiklerinin yanlarında olmasını istemeleri huzurevinin beğenilmesinden değil ancak yalnızlıklarına bir çare bulma çabasından kaynaklanıyor olabilir. Erdoğan'ın çalışmasında da benzer bulgulara ulaşılmıştır.

Sevdikleriyle huzurevinde beraber olma konusunda olumsuz yanıt verenler ise huzurevinin iyi olmadığı (%4.8), muhtaç olmadan gelinecek bir yer olmadığı (% 4.8) evin halinin başka olduğu, huzurevinin ev gibi olamayacağı (% 8.0) seçeneklerini belirtmişlerdir. Bu sonuçlar yukarıdakilerle birlikte değerlendirildiğinde yaşlıların huzurevinde yaşamaya karşı pek olumlu olmadıkları söylenebilir.

Yaşlılara olanakları olsa kiminle birlikte yaşamak istediklerini sorduk. Kendi evinde yaşamak istediklerini belirtenler (% 47.6) ilk sırayı, eşi ve çocuklarıyla birlikte olmak isteyenler (% 29.8) ikinci sırayı, evlenip ev kurmak isteyenler (% 11.9) üçüncü sırayı almıştır. Dolayısıyla yaşlıların büyük kısmının aile ve ev yaşamını tercih ettikleri anlaşılmaktadır.

“Yaşlılara huzurevinde sizi en çok sıkın şeyler nelerdir?” sorusunu yönelttiğimizde % 42. 9'u “Hiçbir şey” yanıtını vermiştir. İkinci sırada yalnızlıktan sıkıldığını söyleyenler (% 21.4) yer almıştır. Görevlilerden, huzurevi sakinlerinden, sıkılanlar (% 20.2) üçüncü sıradadır. Huzurevinde en çok

beğendikleri şeylerin neler olduğunu sorduğumuzda, % 47.6'sı bakım sağlık, temizlik ve yemekleri beğendiğini, % 16.7'si her şeyi beğendiğini, % 9.5'i bakımı beğendiğini söylemiştir. Dolayısıyla huzurevi sakinlerinin genel olarak insan ilişkilerinden çok, huzurevinin bir kurum olarak sağladığı hizmetleri beğendiklerini söyleyebiliriz.

3. 7. Topluma Bakış Biçimleri

Huzurevi sakinlerine hayatta en önemli şeylerin neler olduğunu sordumuzda, % 60.7'si huzurlu bir hayatın, 21.4'ü sağlık ve yaşamın, % 8.4'ü sevgi, saygı ve iyiliğin önemli olduğunu söylemişlerdir. Yanıtlarda da görüldüğü gibi huzurevindeki yaşlılar yaşamın maddi boyutları üzerinde durmakta, manevi yönü ağırlık taşıyan öğelere daha fazla önem vermektedirler.

Yaşamları boyunca toplumda bir farklılaşmanın, değişimin olup olmadığını sorduğumuzda “Evet olumlu yönde bir farklılaşma var” yanıtı verenler % 34.5, “Evet olumsuz bir farklılaşma var” diyenler % 32.1, “Farklılaşma yok diyenler” % 23.8 oranındadır (Tablo 19). Yaşamlarında toplumsal değişmeyi yaşamış olan ve bunun farkında olarak sorumuza olumlu yanıt verenlere olumlu değişmelerin neler olduğunu sorduğumuzda, % 22.6'sı refah, bolluk, eğitim ve kültür seviyesinde artış seçeneğini, % 8.4'ü daha rahat ve serbest bir hayat seçeneğini, % 3.5'i de huzur ve hoşgörünün artması seçeneğini işaretlemişlerdir. İzmir’de yapılan çalışmada da verilen yanıtların sıralaması aynı çıkmıştır (Erdoğan, 1993:189). Olumsuz yanıt verenlere, olumsuz değişmelerin neler olduğunu sorduk. “Saygısızlık, terbiyesizlik arttı” diyenler (% 13.1) ilk sırayı, “Aile bağları zayıfladı” diyenler (% 8.3) ikinci sırayı, “Yaşam zorlaştı” diyenler (% 6.0) üçüncü sırayı, “Dine saygı azaldı” diyenler (% 4.3) dördüncü sırayı aldılar. İzmir’deki çalışmada da ilk sırayı aynı seçenek almıştır. Bu anlamda iki çalışmanın bulguları arasında bir paralellikten bahsedebiliriz. Olumsuz farklılaşma olduğunu düşünenlerin yanıtları kuşak çatışmasına yönelik değerlendirmeler olarak düşünülebilir.

Bu görüşümüzle ilgili olarak bugünün gençliği ile kendi dönemlerindeki gençlik arasında fark olup olmadığını sorduk. Olumlu yönde farklılık görenler (% 32.1) ilk sırayı, olumsuz yönde farklılık görenler (% 29.8) ikinci sırayı, hem olumlu hem olumsuz yönde farklılık olduğunu söyleyenler (% 17.9) üçüncü sırayı aldılar (Tablo 20).

Olumlu fark yanıtı verenlere bu farkların neler olduğunu sorduğumuzda şimdiki gençlerin daha serbest, rahat, girişken olduğu seçeneği (% 14.3) ilk sırayı, şimdiki gençlerin daha kültürlü, okuyan ve eğitim gören insanlar olduğu seçeneği (% 11.9) ikinci sırayı, şimdiki gençlerin ekonomik şartları daha iyi olduğu seçeneği (% 9.5) üçüncü sırayı almaktadır.

Olumsuz fark olduğunu söyleyenlerde ise ilk sırayı şimdiki gençlerde namus, terbiye gibi değerlerin kaybolduğu seçeneği (%21.4), ikinci sırayı şimdiki gençlerin saygısız olduğu seçeneği (% 9.5), üçüncü sırayı şimdiki gençlerin ana babalarına bakmadığı seçeneği (% 6.0) almaktadır.

Değişmeyi hem olumlu, hem de olumsuz yöndeki değerlendirmelerde kuşaklar arası farklılık açıkça görülmektedir. Olumlu değerlendirmeler davranış farklılaşmasının yanı sıra kültürel ve ekonomik farklılaşmayı da vurgulamaktadır. Olumsuz değerlendirmeler ise değer ve davranış farklılaşmasına yöneliktir.

4. SONUÇ

Denizli huzurevinde gerçekleştirilen alan araştırmasının sonuçlarını kısaca özetleyebiliriz.

Yaşlıların çoğu Denizli doğumlu, 75 yaş üzeri ve kır kökenlidir. Kala-balık ailelerde yetişmişlerdir. Ailelerinin ekonomik durumu orta ve altıdır. Eğitim düzeyleri düşüktür. Az da olsa bir gelire sahiptirler. Çoğunluk bir kez evlenmiştir. Kadınların evlenme yaşı, erkeklere oranla düşüktür. Kendi yörelerinden olanlarla ve görücü usulüyle evlilik yaygındır. Çoğunluk çekirdek aileye sahiptir ve çocukları vardır.

Bakım gereksiniminden dolayı huzurevine gelmişlerdir. Yarısından fazlasının kurum hakkında önceden bir bilgisi yoktur. Yaklaşık üçte ikisi bir yıldan uzun bir süredir huzurevindedir. Oda arkadaşlarıyla ilişkilerinin iyi olduğunu söyleyenler fazladır. Erkekler dış dünya ile daha ilişkili görünmektedirler. Kadınlar huzurevinin dışına pek çıkmamaktadırlar. Çoğunlukla kurumdaki diğer yaşlılarla ilişki kurmuşlardır ve sorunlarını arkadaşlarıyla paylaşabilmektedirler. Oldukça seyrek ziyaret edilmektedirler. Kendileri de huzurevi dışında ziyaretlere pek gitmemektedirler. Huzurevindeki bazı faaliyetlere katılma konusunda sağlık sorunlarının kendilerini engellediğini belirten yaşlıların çeşitli sağlık sorunları vardır.

Huzurevi konusundaki düşüncelerine baktığımızda zorunluluktan kaynaklanan bir kalışın söz konusu olduğu görülmektedir. Huzurevindeki yaşamı çok fazla benimsemedikleri ancak zorunluluktan kaldıkları anlaşılmaktadır. Çoğu ev ortamını, aile hayatını özlediklerini belirtmiş ve yanlarında sevdiklerinin de olmasını arzu ettiklerini ifade etmişlerdir. Huzurevindeki kurumsal hizmetlerden olumlu bahsetmelerine rağmen oradaki arkadaşlıkları, yaşamları konusunda zorunluluktan kaynaklanan bir beğenin varlığı hissedilmektedir. Sosyalizasyon sürecinde huzurevleri konusunda bilgilendirilmemiş olmalarına rağmen huzurevindeki yaşama uymaya çalışmaktadırlar. Yaşa ilişkin normlar sosyalizasyon süreci içinde kazanılır. Bu doğrultuda

öğrenilen roller toplumda görelî anlamda bütünleşmeyi sağlar. Yaşlı bireyler de huzurevinde önceden edinilmiş tecrübelerine ek olarak yeni normları, değerleri geliştirmeye çalışmaktadırlar. Ancak bunları ne derece içselleştirdikleri pek belli değildir.

Yaşamın manevî yönlerini ön plana çıkaran, maddî yönünü daha az vurgulayan yaşlılar, toplumsal değişme ile ilgili değerlendirmeler de yapmışlardır. “Bireylerin, yaşlanma sürecine uyum sağlamaları, aynı zamanda kayıplarla birlikte elde ettikleri yeni rol ve statülerin yaşama aktif olarak katılmasında etkilidir” (Baran, 2001:17). Huzurevindeki yaşlıların değerlendirmelerinden eski norm ve değerler ile yenileri arasında tam bir uyum sağlayabildiklerini söylemek zordur.

Ülkemizde formel sosyal hizmetler sistemi, yaşlı bakımı alanında çok sayıdaki yaşlının aynı binada gereksinimlerinin karşılanması ve yaşamlarının devam ettirilmesi esasına dayalı huzurevî bakımı olarak adlandırılan bir örgütlenme içersindedir. Bu kurumlarda genellikle yaşlılara tek tip kurum bakımı hizmeti sunulmaktadır. Yaşlılara ilişkin bakım hizmetlerinin planlanma ve uygulanma süreçlerinde yaşlıların sosyal, kültürel, psikolojik özellikleri, alışkanlıkları konusunda alternatif huzurevî modellerinin oluşturulması, her bir yaşlının yaşam kalitesini, bireyselliğini, sağlıklılığını arttırmaya yönelik kurum bakımının sağlanması bakıma muhtaç yaşlılara daha iyi hizmet götürülmesini sağlayabilir görüşündeyiz. Ayrıca bireylere kendi kendine yeterli, mutlu, aktif bir yaşlılık dönemi için yaşlılığa uyum eğitimi verilmesi, sosyalizasyon süreci içinde yaşlılıkla ilgili bilgilendirilmelerinin de yaşlıların yaşamdan duydukları tatmini arttıracak görüşündeyiz.

Türkiye’de gelecekte yaşlı nüfusun artacağı göz önüne alınarak gerekli sosyal düzenlemelerin yapılması yönünde önlemlerin alınması ve politikaların oluşturulması gerekmektedir. Bu bağlamda Yaşlılık Sosyolojisi alanında yapılacak çalışmalar yaşlılığa ilişkin toplumsal politikaların oluşturulmasında önemli ve gereklidir.

SUMMARY

Social attitudes and behaviors towards aging have varied enormously over different historical periods and between different societies and cultures. In Western countries during the 20th century, attitudes towards aging were characterized by the view that the special services were needed to care for them.

Organisation of social working in our country is formally a part of the organisation of nursing homes. However, unlike in the Western countries, nursing homes in Turkey are not commonly known by the old people as

residential facilities. This may be due to the fact that people do not get an essential education which prepare them for the old age.

The main aim of this study is to demonstrate social and economic conditions of the people who live in the nursing homes in Denizli.

Considering the fact that in near future the population of the old people will increase in Turkey, there is no need to add that new arrangements must be made and new policies in accordance with them should be put in action.

KAYNAKÇA

- BARAN, A. Görgün (2001) “Yaşlılığın Sosyal Statü ve Roller Bakımından Analizi”, **Yaşlı Sorunları Araştırma Dergisi**, Cilt 1, Sayı 1
- BARAN, A. Görgün, (2003) “Yaşlılığın ve Yaşamın Anlamı Üzerine Niteliksel Araştırma” **II.Ulusal Yaşlılık Kongresi Bildirileri**, Ed: V. Kalinkara, Yaşlı Sorunları Araştırma Derneği Yayını, Horoz Medya, Denizli
- BİLLİĞ, N. (2000) **Üçüncü Bahar:Yaşlılık ve Bilgelik** (Çev:Yazgan G.), İstanbul: Evrim Yayınevi.
- DANIŞ Z. ve B. TUFAN. (2003) “Küçük Grup Bakım Modeli Beypazarı-Sekli Yaşlılar Köşkü Örneği” **II.Ulusal Yaşlılık Kongresi Bildirileri**, (Ed: V.Kalinkara) Denizli: Yaşlı Sorunları Araştırma Derneği Yayını.
- ERDOĞAN, N. (1993) “Huzurevi Yaşlıları”, **Sosyoloji Dergisi**, Ege Üni. Edebiyat Fak. Yayını, Sayı:4.
- FADİLOĞLU, Ç. ve Diğerleri (1992) “Yaşlılıkta Görülen Sağlık Sorunları” **Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi**, Cilt: 8, Sayı: 3
- MORGAN, L.ve S. KUNKEL (1998) **Aging, the Social Context**, New York: Pine Forge Pres.
- ITZIN, F. (1970) “**Social Relations**” , (Ed.) Adeline Hoffman, **The Daily Needs and Interests of Older People**, Charles C. Thomas Publisher, USA

LEHR, U. (2000) **Yaşlanmanın Psikolojisi**, (Çev: N. Eryar) İstanbul: Bilimsel ve Teknik Yayınları Çeviri Vakfı Basım ve Cilttevi.

EK: TABLOLAR

Tablo 1: Cinsiyet

	Sayı	%	Cum. %
Kadın	31	36.9	36.9
Erkek	53	63.1	100.0
Toplam	84	100.0	

Tablo 2: Yaş Durumu

	Sayı	%	Cum. %
Yanıtsız	1	1.2	1.2
60-69	20	23.8	25.0
70-74	18	21.4	46.4
75-79	19	22.6	69.0
80 ve +	26	31.0	100.0
Toplam	84	100.0	

Tablo 3: Doğum Yeri

Doğum Yeri	Sayı	%	Cum. %
Denizli	47	56.0	56.0
Ege	15	17.9	73.8
Marmara	6	7.1	81.0
İç Anadolu	4	4.8	85.7
Akdeniz	5	6.0	91.7
Karadeniz	2	2.4	94.0
Doğu Anadolu	2	2.4	96.4
Diğer	3	3.6	100.0
Toplam	84	100.0	

Tablo 4: Çocukluklarını Geçirdikleri Yer

Yer	Sayı	%	Cum. %
Denizli	45	53.6	53.6
Ege	16	19.0	72.6
Marmara	7	8.3	81.0
İç Anadolu	5	6.0	86.9
Akdeniz	5	6.0	92.9
Karadeniz	2	2.4	95.2
Doğu Anadolu	2	2.4	97.6
Diğer	2	2.4	100.0

Huzurevinde Kalan Yaşlılar Üzerine Bir Araştırma

Toplam	84	100.0	
--------	----	-------	--

Tablo 5: Evlenmeden Önceki Hane Halkı Sayısı

	Sayı	%	Cum %
Yanıtsız	2	2.4	2.4
2-4 kişi	20	23.8	26.2
5-7 kişi	36	42.9	69.1
8-10 kişi	21	25.0	94.1
11 +...	5	6.0	100.0
Toplam	84	100.0	

Tablo 6: Baba Meslekleri

Baba Mesleği	Sayı	%	Cum. %
Hatırlamıyor	3	3.6	3.6
Serbest meslek	8	9.5	13.1
Çiftçi çoban	40	47.6	60.7
Esnaf zanaatkar	24	28.5	87.2
İşçi memur	9	10.7	100.0
Toplam	84	100.0	

Tablo 7: Baba Evindeki Ekonomik Durumları

Ekonomik Durum	Sayı	%	Cum. %
Yanıtsız	1	1.2	1.2
Rahat Geçiniyorduk	11	13.1	14.3
Yoksulduk	24	28.6	42.9
İyiydi	23	27.4	70.2
Ancak geçiniyorduk	20	23.8	94.0
Çok iyiydi	5	6.0	100.0
Toplam	84	100.0	

Tablo 8: Cinsiyet ve Eğitim Durumlarına Göre Dağılım

	Okumaz Sayı %	Okur yazar Sayı %	İlkokul Sayı %	Ortaokul Sayı %	Lise Sayı %	Toplam Sayı %
Kadın	19 22.6	4 4.8	6 7.1	2 2.4	- -	31 36.9
Erkek	19 22.6	5 6.0	16 19.0	9 10.7	4 4.8	53 63.1
Toplam	38 45.2	9 10.7	22 26.2	11 13.1	4 4.8	84 63.1

Kikare 9.96160

df:4

Tablo 9: Cinsiyet ve Evlilik Durumlarına Göre Dağılım

	Evlenmemiş Sayı %	Bir defa Sayı %	İki defa Sayı %	Toplam Sayı %
Kadın	- -	25 29.8	6 7.1	31 36.9
Erkek	7 8.3	36 42.9	10 11.9	53 63.1
Toplam	7 8.3	61 72.6	16 19.0	84 100.0

Kikare:7.87959 df:2

Tablo 10: Cinsiyet ve Evlenme Yaşına Göre Dağılım

	Yanıtsız Sayı %	20yaş öncesi Sayı %	20-25 yaş Sayı %	26-30 yaş Sayı %	31-35 yaş Sayı %	Toplam Sayı %
Kadın	1 1.2	23 27.4	6 7.1	- -	1 1.2	31 36.9
Erkek	6 7.1	12 14.3	20 23.8	10 11.9	5 6.0	53 63.1
Toplam	7 8.3	35 41.7	26 31.0	10 11.9	6 7.2	84 100.0

Kikare:26.37622 df:4

Tablo 11: Eş Seçme Biçimi

Eş seçme	Sayı	%	Cum.%
Yanıtsız	7	8.3	8.3
Görtücü	47	56.0	64.3
Kendimiz	30	35.7	100.0
Toplam	84	100.0	

Tablo 12: Cinsiyet-Eş Mesleği İlişkisi

	Yanıtsız Sayı %	Memur Sayı %	Öğretmen Sayı %	Çiftçi Sayı %	Tüccar Sayı %	İşçi Sayı %	Ev han. Sayı %	Toplam Sayı %
Kadın	2 2.4	8 9.5	2 2.4	9 10.7	2 2.4	8 9.5	- -	31 36.9
Erkek	5 6.0	1 1.2	1 1.2	13 15.5	- -	2 2.4	31 36.9	53 63.1
Toplam	7 8.3	9 10.7	3 3.6	22 26.2	2 2.4	10 11.9	31 36.9	84 100

Kikare:22.7989 df:6

Huzurevinde Kalan Yaşlılar Üzerine Bir Araştırma

Tablo 13: Cinsiyet- Eşinize Ne Oldu İlişkisi

	Yanıtsız Sayı	%	Vefat etti Sayı	%	Terk etti Sayı	%	Boşandık Sayı	%	Ayrı yaşam Sayı	%	Toplam Sayı	%
Kadın	1	1.2	23	27.4	1	1.2	6	7.1	-	-	31	36.9
Erkek	6	7.1	12	4.3	5	6.0	20	23.8	10	11.9	53	63.1
Toplam	7	8.3	35	1.7	6	7.1	26	31.0	10	11.9	84	100

Kikare:26.37622 df:4

Tablo 14: Huzurevi Yaşlılarının Çocuklarının Yanından Ayrılma Nedenleri

	Damat istemedi Sayı	%	Gelin istemedi Sayı	%	Yük olmamak Sayı	%	Diğer Sayı	%	Toplam Sayı	%
Kadın	-	-	3	3.6	6	7.1	6	7.1	31	36.9
Erkek	4	4.8	1	1.2	16	19.0	11	13.1	53	63.1
Toplam	4	4.8	4	4.8	22	26.2	17	20.2	84	100.0

Kikare 15.05455 df:3

Tablo 15: Huzurevi Yaşlılarının Günlerini Geçirme Biçimleri

	Odamda Sayı	%	İbadetle Sayı	%	Bahçede Sayı	%	Oda ziya. Sayı	%	Salo soh Sayı	%	Diğer Sayı	%	Toplam Sayı	%
Kadın	13	15.5	4	4.8	4	4.8	2	.4	-	-	8	9.5	31	36.9
Erkek	12	14.3	1	1.2	11	13.1	2	2.4	7	8.3	20	23.8	53	63.1
Toplam	25	29.8	5	6.0	15	17.9	4	4.8	7	8.3	28	33.3	84	100

Kikare:14.55197 df:5

Tablo 16:Huzurevi Dışına Çıkma Sıklıkları

	Çıkıyor Sayı	%	Bazen Sayı	%	Sık sık Sayı	%	Toplam Sayı	%
Kadın	21	25.0	10	11.9	-	-	31	36.9
Erkek	15	17.9	30	35.7	8	9.5	53	63.1
Toplam	36	42.9	40	47.6	8	9.5	84	100

Kikare:16.73035 df:2

Tablo 17: Huzurevi Nasıl Bir Yer

	Yanıtsız Sayı	%	İstenmeyenler Sayı	%	Kalmazdım Sayı	%	Rahatsız Sayı	%	Kimsesizler Sayı	%	Diğer Sayı	%	Toplam Sayı	%
Kadın	4	4.8	5	6.0	7	8.3	6	7.1	8	9.5	1	1.2	31	36.9
Erkek	2	2.4	3	3.6	8	9.5	13	15.5	14	16.7	13	5.5	53	63.1
Toplam	6	7.1	8	9.5	15	17.9	19	22.6	22	26.2	14	16.7	84	100

Kikare:11.92319 df:5

Tablo 18: Huzurevi Olmasaydı Nerde ve Kimlerle Yaşarlardı

	Yanıtsız Sa %	Bilmi. Sa %	Çocuk Sa %	Akra. Sa.%	Kira Sa%	Yalnız Sa %	Eşiyle Sa %	Sokak Sa %	Diğer Sa %	Toplam Sa %
Kadın	1 1.2	5 6.0	7 8.3	1 1.2	-	9 10.7	4 4.8	-	4 4.8	3136.9
Erkek	1 1.2	1113.1	7 8.3	1 1.2	56.0	1619.0	3 3.6	4 4.8	5 6.0	5363.1
Toplam	2 2.4	1619.1	1416.7	2 2.4	56.0	2529.8	7 8.3	4 4.8	910.7	84100

Kikare 16.19408 df:8

Tablo 19: Toplumda Değişme ve Farklılaşmanın Olup Olmadığı

	Yanıtsız Sayı %	Hayır Sayı %	Evet olumlu Sayı %	Evet olumsuz Sayı %	Toplam Sayı %
Kadın	3 3.6	8 9.5	14 16.7	6 7.1	31 36.9
Erkek	5 6.0	12 14.3	15 17.9	21 25.0	53 63.1
Toplam	8 9.5	20 23.8	29 34.5	27 32.1	84 100.0

Tablo 20: Günümüz Gençliği ile Kendi Gençlikleri Arasında Farklılık Var mı?

	Yanıtsız Sayı %	Olumsuz Sayı %	Fark yok Sayı %	Olumlu ve olumsuz Sayı %	Olumlu Sayı %	Toplam Sayı %
Kadın	4 4.8	6 7.1	4 4.8	6 7.1	11 13.1	31 36.9
Erkek	4 4.8	19 22.6	9 10.7	9 10.7	16 19.0	53 63.1
Toplam	8 9.5	25 29.8	15 7.9	15 17.9	27 32.1	84 100.0